

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Druk nr 1381

V kadencja

SPRAWOZDANIE

KOMISJI ROLNICTWA I ROZWOJU WSI

**o pilnym rządowym projekcie ustawy o zmianie
ustawy o dopłatach do ubezpieczeń upraw
rolnych i zwierząt gospodarskich (druk nr 1315).**

Marszałek Sejmu, zgodnie z art. 73 Regulaminu Sejmu skierował w dniu 16 stycznia 2007 r. powyższy projekt ustawy do Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi do pierwszego czytania.

Komisja Rolnictwa i Rozwoju Wsi po przeprowadzeniu pierwszego czytania oraz rozpatrzeniu tego projektu ustawy na posiedzeniach w dniach 25 stycznia i 13 lutego 2007 r. oraz po wysłuchaniu oświadczenia przedstawiciela Komitetu Integracji Europejskiej, że projekt ustawy zawarty w sprawozdaniu jest zgodny z prawem Unii Europejskiej

wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy załączony projekt ustawy.

Warszawa, dnia 13 lutego 2007 r.

Sprawozdawca

(-) Krzysztof Czarnecki

Przewodniczący Komisji

(-) Zbigniew Dolata

Projekt

USTAWA

z dnia

2007 r.

o zmianie ustawy o dopłatach do ubezpieczeń upraw rolnych i zwierząt gospodarskich oraz niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1.

W ustawie z dnia 7 lipca 2005 r. o dopłatach do ubezpieczeń upraw rolnych i zwierząt gospodarskich (Dz. U. Nr 150, poz. 1249 oraz z 2006 r. Nr 120, poz. 825 i Nr 157, poz. 1119) wprowadza się następujące zmiany:

1) tytuł ustawy otrzymuje brzmienie:

„o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich”;

2) art. 1 otrzymuje brzmienie:

„Art. 1. 1. Ustawa określa zasady:

- 1) stosowania dopłat do składek z tytułu zawarcia umów ubezpieczenia od ryzyka wystąpienia zdarzeń losowych w rolnictwie;
- 2) zawierania i wykonywania umów obowiązkowego ubezpieczenia upraw od określonego ryzyka wystąpienia skutków zdarzeń losowych w rolnictwie, zwanych dalej „umowami ubezpieczenia obowiązkowego”;
- 3) udzielania dotacji celowej na pokrycie części odszkodowań z tytułu szkód spowodowanych przez suszę.

2. Dopłaty do składek z tytułu zawarcia umów ubezpieczenia, o których mowa w ust. 1 pkt 1, zwane dalej „dopłatami”, oraz dotacja, o której mowa w ust. 1 pkt 3, są realizowane ze środków budżetu państwa ustalonych w ustawie budżetowej, z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw rolnictwa.”;

3) w art. 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) producent rolny – osobę fizyczną, osobę prawną albo jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, w której posiadaniu lub

---

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, ustawę z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności oraz ustawę z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym.

współposiadaniu jest gospodarstwo rolne, będącą małym lub średnim przedsiębiorcą w rozumieniu załącznika I do rozporządzenia Komisji (WE) nr 70/2001 z dnia 12 stycznia 2001 r. w sprawie zastosowania art. 87 i 88 Traktatu WE w odniesieniu do pomocy państwa dla małych i średnich przedsiębiorstw (Dz.Urz. WE L 10 z 13.01.2001, str. 33, z późn. zm.; Dz.Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 8, t. 2, str. 141).”;

4) w art. 3:

a) w ust. 1 pkt 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1) upraw zbóż, kukurydzy, rzepaku, rzepiku, chmielu, tytoniu, warzyw gruntowych, drzew i krzewów owocowych, truskawek, ziemniaków, buraków cukrowych lub roślin strączkowych, od zasiewu lub wysadzenia do ich zbioru, od ryzyka wystąpienia szkód spowodowanych przez huragan, powódź, deszcz nawalny, grad, piorun, obsunięcie się ziemi, lawinę, suszę, ujemne skutki przezimowania oraz przymrozki wiosenne lub

2) bydła, koni, owiec, kóz, drobiu lub świń od ryzyka wystąpienia szkód spowodowanych przez huragan, powódź, deszcz nawalny, grad, piorun, obsunięcie się ziemi, lawinę oraz w wyniku uboju z konieczności”;

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Umowa ubezpieczenia może obejmować wszystkie lub wybrane przez producenta rolnego rodzaje ryzyka, o których mowa w ust. 1.”;

c) w ust. 2:

– pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) huragan – oznaczają szkody powstałe w wyniku działania wiatru o prędkości nie mniejszej niż 24 m/s, którego działanie wyrządza masowe szkody; pojedyncze szkody uważa się za spowodowane przez huragan, jeżeli w najbliższym sąsiedztwie stwierdzono działanie huraganu;”;

– pkt 6 otrzymuje brzmienie:

„6) piorun – oznaczają szkody będące następstwem wyładowania atmosferycznego pozostawiającego bezsporne ślady tego zdarzenia;”;

– pkt 10 i 11 otrzymują brzmienie:

„10) suszę – oznaczają szkody spowodowane wystąpieniem, w dowolnym sześciodekadowym okresie od dnia 1 kwietnia do dnia 30 września, spadku klimatycznego bilansu wodnego poniżej wartości określonej dla poszczególnych gatunków roślin uprawnych i gleb;

11) ujemne skutki przezimowania – oznaczają szkody spowodowane wymarzeniem, wymoknięciem, wyprzieniem, wysmaleniem lub wysadzeniem roślin, w okresie od dnia 1 grudnia do dnia 30 kwietnia, polegające na całkowitym lub częściowym zniszczeniu roślin lub całkowitej utracie plonu lub jego części;”;

– po pkt 11 dodaje się pkt 11a w brzmieniu:

„11a) przymrozki wiosenne – oznaczają szkody spowodowane przez obniżenie się temperatury poniżej 0°C, w okresie od dnia 1 maja do dnia 30 czerwca, polegające na całkowitym lub częściowym zniszczeniu roślin lub całkowitej utracie plonu lub jego części;”

d) dodaje się ust. 3–5 w brzmieniu:

„3. Umowa ubezpieczenia uprawy obejmuje uprawy roślin, o których mowa w ust. 1 pkt 1, uprawianych w plonie głównym, przy czym za plon główny uznaje się w przypadku:

- 1) buraków cukrowych – korzenie buraka;
- 2) kukurydzy przeznaczonej na paszę – kolby i nadziemne części rośliny;
- 3) zbóż, rzepaku i rzepiku, kukurydzy przeznaczonej na ziarno – ziarna lub nasiona;
- 4) ziemniaków – bulwy;
- 5) warzyw gruntowych – części warzyw gruntowych przeznaczone do konsumpcji;
- 6) drzew i krzewów owocowych oraz truskawek – owoce lub całe nasadzenia;
- 7) chmielu – szyszki;
- 8) tytoniu – liście;
- 9) roślin strączkowych – nasiona.

4. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia, wartości klimatycznego bilansu wodnego dla poszczególnych gatunków roślin uprawnych i gleb, z podziałem na województwa, mając na uwadze warunki agrometeorologiczne i glebowe w poszczególnych województwach.

5. Minister właściwy do spraw rolnictwa ogłasza, w drodze obwieszczenia, w dzienniku urzędowym ministra właściwego do spraw rolnictwa oraz na stronie internetowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw rolnictwa, w okresie od dnia 1 czerwca do dnia 10 października, w terminie do 10. dnia miesiąca, wskaźniki klimatycznego bilansu wodnego dla poszczególnych gatunków roślin uprawnych i gleb za poprzedni miesiąc, z podziałem na województwa.”;

5) w art. 4 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Umowy ubezpieczenia są zawierane na okres do 12 miesięcy.”;

6) w art. 5:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Dopłaty wynoszą do:

- 1) 60%, ale nie mniej niż 25% składki z tytułu ubezpieczenia upraw, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1, jeżeli określone przez za-

kłady ubezpieczeń stawki taryfowe ubezpieczenia nie przekraczają:

- a) przy ubezpieczeniu upraw zbóż, kukurydzy, rzepaku jarego, rzepiku, ziemniaków lub buraków cukrowych – 3,5% sumy ubezpieczenia upraw; w przypadku rozdzielenia rodzajów ryzyka suma ubezpieczenia danej uprawy dotyczy wszystkich rodzajów ryzyka,
- b) przy ubezpieczeniu rzepaku ozimego, warzyw gruntowych, chmielu, tytoniu, drzew i krzewów owocowych, truskawek lub roślin strączkowych – 5% sumy ubezpieczenia; w przypadku rozdzielenia rodzajów ryzyka suma ubezpieczenia danej uprawy dotyczy wszystkich rodzajów ryzyka;

2) 50%, ale nie mniej niż 25% składki z tytułu ubezpieczenia zwierząt, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 2, jeżeli określone przez zakłady ubezpieczeń stawki taryfowe ubezpieczenia nie przekraczają 0,5% sumy ubezpieczenia.”,

b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a–2d w brzmieniu:

„2a. Zakłady ubezpieczeń mogą określić stawki taryfowe ubezpieczenia wyższe niż określone w ust. 2, z tym że nie mogą one przekroczyć 6% sumy ubezpieczenia.

2b. Określenie stawek taryfowych ubezpieczenia na podstawie ust. 2a nie powoduje zwiększenia dopłat określonych w ust. 2.

2c. Sumy ubezpieczenia, odrębnie dla każdej uprawy rolnej i każdego zwierzęcia gospodarskiego, ustala producent rolny z zakładem ubezpieczeń w umowie ubezpieczenia, z tym że nie mogą one przekroczyć maksymalnych sum ubezpieczenia określonych przez ministra właściwego do spraw rolnictwa.

2d. Minister właściwy do spraw rolnictwa określa corocznie, w terminie do dnia 30 listopada, w drodze rozporządzenia, maksymalne sumy ubezpieczenia dla poszczególnych upraw rolnych i zwierząt gospodarskich na rok następny, mając na uwadze zapewnienie odpowiedniego poziomu ochrony ubezpieczeniowej producentów rolnych oraz możliwości budżetu państwa.”,

c) uchyla się ust. 3;

7) art. 6 otrzymuje brzmienie:

„Art. 6. 1. Ubezpieczenie obejmuje szkody powstałe w następstwie zdarzeń wchodzących w zakres ochrony ubezpieczeniowej, zaistniałe w gospodarstwach rolnych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w miejscu wskazanym w umowie ubezpieczenia.

2. W ubezpieczeniu upraw, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1, zakład ubezpieczeń odpowiada za szkody spowodowane przez zdarzenia określone w art. 3 ust. 2 pkt 1–11a, jeżeli szkody w plonie głównym wyniosą co najmniej 30%.

3. Odszkodowanie za szkody, o których mowa w ust. 2, może być pomniejszone o nie więcej niż 20% wartości tych szkód.”;

8) w art. 7 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Dopłaty są wypłacane zakładowi ubezpieczeń za dany kwartał, w terminie do 30. dnia miesiąca następującego po tym kwartale, na podstawie wniosku złożonego przez zakład ubezpieczeń, w terminie do 20. dnia tego miesiąca.”;

9) w art. 9:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Zakłady ubezpieczeń wykonujące działalność w zakresie ubezpieczeń majątkowych zainteresowane zawarciem umów w sprawie dopłat przedstawiają ofertę w terminie do dnia 15 listopada roku poprzedzającego rok, na który mają być zawarte umowy.”;

b) w ust. 4 pkt 10 otrzymuje brzmienie:

„10) warunki likwidacji szkód, w tym zasady i tryb ustalania wysokości szkód.”;

c) w ust. 6 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) warunki likwidacji szkód, w tym zasady i tryb ustalania wysokości szkód;”;

10) po art. 10 dodaje się art. 10a–10c w brzmieniu:

„Art. 10a. 1. Zakładom ubezpieczeń:

1) które zawarły z ministrem właściwym do spraw rolnictwa umowy w sprawie dopłat;

2) innym niż określone w pkt 1, które zawarły umowy ubezpieczenia obowiązkowego upraw

– przysługuje dotacja celowa na pokrycie części odszkodowań należnych producentom rolnym z tytułu szkód spowodowanych przez suszę, zwana dalej „dotacją”.

2. Dotacja przysługuje w wysokości 60% różnicy pomiędzy łączną kwotą odszkodowań należnych w danym roku kalendarzowym z tytułu szkód spowodowanych przez suszę, na podstawie umów ubezpieczenia upraw, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1, oraz umów ubezpieczenia obowiązkowego tych upraw, których ochrona ubezpieczeniowa wygasa w danym roku kalendarzowym, a kwotą stanowiącą 90% sumy składek uiszczonych w danym roku kalendarzowym z tytułu zawarcia umów ubezpieczenia upraw, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1, oraz umów ubezpieczenia obowiązkowego tych upraw, od ryzyka wystąpienia szkód spowodowanych przez suszę, łącznie z dopłatami do tych składek.

Art. 10b. 1. Minister właściwy do spraw rolnictwa, na wniosek zakładu ubezpieczeń, przyznaje dotację i określa jej wysokość, w drodze decyzji.

2. Wniosek o przyznanie dotacji zakład ubezpieczeń składa w terminach:

- 1) do dnia 30 września danego roku - za okres od początku roku do dnia 31 sierpnia tego roku;
  - 2) do dnia 31 stycznia następnego roku - za okres od dnia 1 września do końca poprzedniego roku.
3. Wniosek o przyznanie dotacji zawiera:
- 1) nazwę, siedzibę i adres zakładu ubezpieczeń;
  - 2) określenie wysokości odszkodowań do wypłacenia producentom rolnym;
  - 3) wskazanie liczby producentów rolnych, którym zostaną wypłacone odszkodowania ze środków z tytułu dotacji;
  - 4) wskazanie powierzchni upraw, na których wystąpiły szkody spowodowane przez suszę;
  - 5) określenie wysokości dotacji, o jaką występuje zakład ubezpieczeń;
  - 6) nazwę banku oraz numer rachunku bankowego, na który powinny zostać przekazane środki z tytułu dotacji.
4. Do postępowania w sprawie przyznania dotacji w zakresie nieuregulowanym ustawą stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego.
5. Minister właściwy do spraw rolnictwa w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw instytucji finansowych oraz ministrem właściwym do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, sposób rozliczania dotacji oraz zakres i tryb składania sprawozdań w tym zakresie, mając na uwadze zapewnienie prawidłowego rozliczenia dotacji.
- Art. 10c. 1. Rolnik w rozumieniu art. 2 lit. a rozporządzenia Rady (WE) nr 1782/2003 z dnia 29 września 2003 r. ustanawiającego wspólne zasady dla systemów wsparcia bezpośredniego w ramach wspólnej polityki rolnej i ustanawiającego określone systemy wsparcia dla rolników oraz zmieniającego rozporządzenia (EWG) nr 2019/93, (WE) nr 1452/2001, (WE) nr 1453/2001, (WE) nr 1454/2001, (WE) nr 1868/94, (WE) nr 1251/1999, (WE) nr 1254/1999, (WE) nr 1673/2000, (EWG) nr 2358/71 i (WE) nr 2529/2001 (Dz. Urz. UE L 270 z 21.10.2003, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 40, str. 269, z późn. zm.), zwany dalej „rolnikiem”, który uzyskał płatności bezpośrednie do gruntów rolnych w rozumieniu przepisów o płatnościach do gruntów rolnych i płatności cukrowej jest obowiązany zawrzeć umowę ubezpieczenia obowiązkowego upraw, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1, od ryzyka wystąpienia szkód spowodowanych przez powódź, suszę, grad, ujemne skutki przezimowania oraz przymrozki wiosenne, zwaną dalej „umową ubezpieczenia obowiązkowego”.
2. Obowiązek ubezpieczenia, o którym mowa w ust. 1, uważa się za spełniony, jeżeli od dnia 1 lipca roku następującego po roku, za

który rolnik uzyskał płatności bezpośrednio do gruntów rolnych, w okresie 12 miesięcy, ochroną ubezpieczeniową objęte jest co najmniej 50% powierzchni upraw, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1.

3. Rolnik zawiera umowy ubezpieczenia obowiązkowego z wybranym zakładem ubezpieczeń:
  - 1) który zawarł z ministrem właściwym do spraw rolnictwa umowę w sprawie dopłat, albo
  - 2) innym niż określony w pkt 1, wykonującym działalność ubezpieczeniową w zakresie ubezpieczenia, o którym mowa w ust. 1.
4. Odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń w zakresie obowiązkowego ubezpieczenia upraw, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1, rozpoczyna się w przypadku ubezpieczenia tych upraw od ryzyka wystąpienia szkód spowodowanych przez:
  - 1) powódź i suszę – od dnia następującego po dniu zawarcia umowy ubezpieczenia obowiązkowego;
  - 2) grad i przymrozki wiosenne – od dnia następującego po dniu zawarcia umowy ubezpieczenia obowiązkowego;
  - 3) ujemne skutki przezimowania – od dnia zawarcia umowy ubezpieczenia obowiązkowego, z tym że powinna być ona zawarta w terminie do dnia 1 grudnia.
5. W przypadku, o którym mowa w ust. 3 pkt 1, do umów ubezpieczenia obowiązkowego udziela się dopłat na zasadach określonych w ustawie dla dopłat do umów ubezpieczenia.
6. Rolnik, który nie spełnił obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia obowiązkowego, zgodnie z warunkami tego ubezpieczenia określonymi w ustawie, jest obowiązany wnieść opłatę za niespełnienie tego obowiązku.
7. Wysokość opłaty, o której mowa w ust. 6, obowiązującej w każdym roku kalendarzowym, stanowi równowartość w złotych 50 euro, ustalaną przy zastosowaniu kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski według tabeli kursów nr 1 w roku kontroli.
8. Opłata za niespełnienie obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia obowiązkowego jest wnoszona na rzecz gminy właściwej ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę rolnika.
9. Do umowy ubezpieczenia obowiązkowego w zakresie nieuregulowanym w ust. 1–5 stosuje się odpowiednio przepisy ustawy dotyczące umowy ubezpieczenia.
10. Do kontroli spełniania obowiązku ubezpieczenia, o którym mowa w ust. 1, oraz dochodzenia opłat za niespełnienie tego obowiązku stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 22 maja 2003 r o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyj-

nych (Dz. U. Nr 124, poz.1152, z późn. zm.²⁾) w zakresie obowiązkowego ubezpieczenia budynków rolniczych.

11) w art. 11:

a) ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

- „1. Dopłaty i dotacja wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem, pobrane nienależnie lub w nadmiernej wysokości podlegają niezwłocznie zwrotowi do budżetu państwa wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych.
2. Do należności wraz z odsetkami od zaległości z tytułu dopłat i dotacji, wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości stosuje się odpowiednio przepisy działu III i IV ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60, z późn. zm.³⁾).”

b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

- „4. Do spraw nieuregulowanych ustawą dotyczących rozliczenia środków na dopłaty i dotację stosuje się przepisy o finansach publicznych dotyczące dotacji.”

Art. 2.

W ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. Nr 124, poz. 1152, z późn. zm.²⁾) w art. 115 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

- „2. W skład Rady Funduszu, poza członkami określonymi statutowo, wchodzi przedstawiciel ministra właściwego do spraw instytucji finansowych, przedstawiciel ministra właściwego do spraw rolnictwa oraz przedstawiciel organu nadzoru.”

Art. 3.

W ustawie z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności (Dz. U. z 2004 r. Nr 10, poz. 76 oraz z 2006 r. Nr 92, poz. 638, Nr 144, poz. 1045 i Nr 187, poz. 1381) w art. 5 po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

- „3a. Dane indywidualne zawarte w systemie, niezbędne do przeprowadzenia kontroli spełnienia obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia upraw, o której mowa w art. 10c ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich (Dz. U. Nr 150, poz. 1249, z 2006 r. Nr 120, poz. 825 i Nr 157, poz. 1119 oraz z 2007 r. Nr ..., poz. ...), mogą być udostępniane również organom przeprowadzającym tę kontrolę.”

---

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2004 r. Nr 26, poz. 225, Nr 96, poz. 959, Nr 141, poz. 1492, Nr 273, poz. 2703 i Nr 281, poz. 2778, z 2005 r. Nr 167, poz. 1396 oraz z 2006 r. Nr 157, poz. 1119.

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 85, poz. 727, Nr 86, poz. 732 i Nr 143, poz. 1199 oraz z 2006 r. Nr 66, poz. 470 i Nr 104, poz. 708.

Art. 4.

W ustawie z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz.U. Nr 157, poz. 1119) w art. 1 w pkt 3 wyrazy „o dopłatach do ubezpieczeń upraw rolnych i zwierząt gospodarskich” zastępuje się wyrazami „o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich”.

Art. 5.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia z wyjątkiem art. 1 pkt 10 oraz art. 3, które wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2008 r.